

List pasterski do kapłanów, osób życia konsekrowanego, zakrystianów i zarządców kaplic dotyczący używania właściwej materii chleba i wina do sprawowania Eucharystii.

Drodzy Bracia w Kapłaństwie, Osoby życia konsekrowanego, Zakrystianie i Zarządcy kaplic!

Eucharystia, którą codziennie sprawujemy jest sakramentem miłości, w którym Chrystus staje się dla nas prawdziwie obecny pod postaciami chleba i wina. Dlatego Kościół z największą troską czuwa nad tym, aby materia używana do celebracji Eucharystii była autentyczna, godziwa i pewna, zgodnie z wolą samego Chrystusa, wyrażoną w przepisach Kościoła.

W ostatnich latach Stolica Apostolska oraz Konferencja Episkopatu Polski przypomniały o konieczności szczególnej dbałości w tej materii. *List okólny do Biskupów na temat chleba i wina do sprawowania Eucharystii* Kongregacji Kultu Bożego i Dyscypliny Sakramentów (15.06.2017 r.) oraz *Wskazania w sprawie materii Eucharystii* oraz *Zarządzenie do Wskazań w sprawie materii Eucharystii dotyczące rejestracji producentów oraz dostawców chleba i wina mszalnego do sprawowania Eucharystii* Konferencji Episkopatu Polski (07.10.2013 r.) wzywają nas do odnowienia świadomości, że każda celebracja Eucharystii wymaga nie tylko właściwych słów i gestów, ale także właściwej materii, zgodnej z przepisami kan. 924 oraz kan. 926 Kodeksu Prawa Kanonicznego.

Jak przypomina nota Dykasterii Nauki Wiary *Gestis verbisque* (02.02.2024), kapłan sprawujący Mszę świętą jest zobowiązany wiernie zachować to, co Chrystus ustanowił i co Kościół określił – zarówno w słowach konsekracji, jak i w materii chleba oraz wina. Tylko wtedy, gdy zostają zachowane te dwa elementy – materia i forma – uobecnia się prawdziwie i skutecznie ofiara Chrystusa. W tym zakresie *Kościół jest „sługą” sakramentów, a nie ich właścicielem. Sprawując je, sam otrzymuje ich łaskę, chroni je i sam jest przez nie chroniony* (nr 11). W związku z tym pragnę przypomnieć o kilku istotnych kwestiach:

1. Chleb do sprawowania Eucharystii

Chleb przeznaczony do sprawowania Eucharystii musi być czysto pszenny, niekwaszony i świeżo wypieczony, tak aby nie uległ zepsuciu. Niedozwolone jest dodawanie jakichkolwiek substancji, które zmieniają naturę chleba: miodu, cukru, owoców, przypraw, barwników czy konserwantów. W związku z tym hostie i komunikanty powinny być wypiekane przez osoby uczciwe, kompetentne i zatwierdzone przez władzę kościelną po złożeniu właściwej przysięgi.

W odniesieniu do osób chorych na celiakię przypominam, że dopuszczalne są jedynie hostie i komunikanty o niskiej zawartości glutenu, które zachowują naturę chleba pszennego. Hostie i komunikanty całkowicie bezglutenowe nie stanowią ważnej materii eucharystycznej i nie mogą być używane podczas Mszy Świętej.

Firmy posiadające licencję na wypiek komunikantów i hostii do sprawowania Eucharystii zostały wyszczególnione na stronie internetowej Konferencji Episkopatu Polski, która jest w tym zakresie aktualizowana (*patrz załącznik nr 1*). Dodatkowo w Diecezji Bydgoskiej licencję na wypiek komunikantów i hostii otrzymali Państwo: Paprocki Bogdan, Paprocka Teresa – Wytwórnia opłatków ze Ślesina, którzy złożyli stosowną przysięgę o ich właściwym wyrobie.

2. Wino do sprawowania Eucharystii

Wino używane do sprawowania Mszy świętej musi być naturalne, z winogron, czyste, niezepsute i bez jakichkolwiek domieszek. Zabronione jest użycie innych napojów, nawet jeśli przypominają wino zewnętrznie lub smakowo. Dopuszczalne są jedynie niewielkie ilości środków konserwujących, jak np. siarczyny, które nie zmieniają natury wina. Wina mszalne powinny pochodzić od zatwierdzonych przez Konferencję Episkopatu Polski producentów lub dystrybutorów.

Kapłani, którzy z przyczyn zdrowotnych nie mogą spożywać alkoholu, mogą używać moszczu, czyli świeżego soku winnego, w którym proces fermentacji został zatrzymany. Taka praktyka wymaga zezwolenia ordynariusza miejsca. Dodatkowo ci kapłani nie mogą przewodniczyć Mszy Świętej koncelebrowanej a jedynie ją koncelebrować, przy użyciu osobnego naczynia do konsekracji. Zawsze mogą celebrować Eucharystię samodzielnie.

Firmy posiadające potwierdzenie Komisji ds. Kultu Bożego i Dyscypliny Sakramentów Episkopatu Polski na import i dystrybucję wina mszalnego zostały wyszczególnione na stronie internetowej Konferencji Episkopatu Polski, która jest w tym zakresie aktualizowana (*patrz załącznik nr 2*).

Pragnę jednocześnie przestrzec przed używaniem win znanych producentów tzw. „win mszalnych”, których produkty nie zostały wyszczególnione na powyższym wykazie. Poddane badaniom, zleconym przez Zespół ds. weryfikacji materii Eucharystii KEP, wykazały, że znajdują się w nich substancje dodatkowe, w tym sztuczne dosładzacz, które powodują nie tylko wątpliwość, co do godziwości sprawowanej Eucharystii, ale mogą czynić konsekrację nieważną. Sam fakt zamieszczenia na butelce wina etykiety z informacją o przygotowaniu go zgodnie z normami Kodeksu Prawa Kanonicznego jest niewystarczający, aby używać tej materii do sprawowania Mszy Świętej w sposób ważny i godziwy.

3. Odpowiedzialność za sakrament Eucharystii

Każdy z nas ponosi osobistą odpowiedzialność za to, aby materia używana do sprawowania Eucharystii była ważna i godziwa. Nasza wierność w tej dziedzinie jest wyrazem posłuszeństwa Kościołowi i szacunku wobec misterium, które sprawujemy. Dlatego na koniec pragnę dodać jeszcze kilka wskazań, o których zastosowanie proszę jako pasterz Diecezji Bydgoskiej:

- należy unikać nabywania hostii, komunikantów i win z niepewnych źródeł, a korzystać wyłącznie z produktów pochodzących od zatwierdzonych przez Zespół ds. weryfikacji materii Eucharystii KEP wytwórców;
- księża proboszczowie powinni okresowo sprawdzać zapasy materii do sprawowania Eucharystii w zakrystiach i dbać o właściwe przechowywanie materii eucharystycznej, sprawdzając, aby nie uległy zepsuciu; osoby posługujące w zakrystii powinni być odpowiednio pouczone w tej kwestii;
- przynajmniej co miesiąc powinna dokonywać się „renowacja” wszystkich Świętych Postaci, znajdujących się w tabernakulum, szczególnie Hostii przeznaczonej do wystawienia w monstrancji. Przypominam również, że zgodnie z przepisami prawa liturgicznego, przed każdorazową

dłuższą adoracją (np. całodzienną) powinna być konsekrowana Hostia podczas Mszy Świętej, która poprzedza liturgię wystawienia Najświętszego Sakramentu do adoracji;

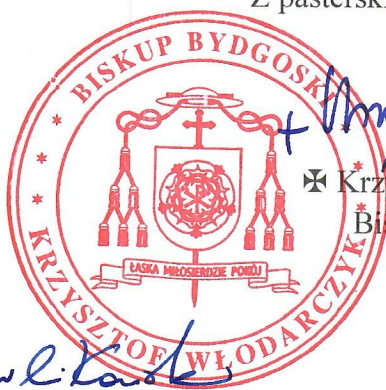
- zadanie czuwania nad weryfikacją materii eucharystycznej powierzę osobnym dekretem wyznaczonym osobom czy to w ramach wizytacji kanonicznej, czy też w ramach odpowiedzialności za dystrybucję materii chleba i wina w sklepach liturgicznych, działających na terenie naszej diecezji bądź też osób prywatnych;

- we wspólnotach neokatechumenalnych, gdzie istnieje zwyczaj wypieku chleba do sprawowania Eucharystii przez osoby ze wspólnoty, troskę o weryfikację tej materii powierzam prezbiterom, którzy celebrować tam Mszę Świętą.

Ponadto, w nawiązaniu do noty *Gestis verbisque* przypominam, że ważność i godziwość Eucharystii zależy nie tylko od używanej do jej sprawowania materii, ale także od wierności słowom oraz gestom przekazanym przez Kościół. Kapłan nie może niczego zmieniać w formule konsekracji, ani w geście, który jej towarzyszy. Stąd też tam, gdzie *pojawiło się nadużycie, że podczas sprawowania Mszy Świętej kapłan łamie hostię w czasie konsekracji*, tam należy tę praktykę, która dokonuje się *wbrew tradycji Kościoła*, jak najszybciej odrzucić (por. *Redemptionis Sacramentum*, 55). Ta wierność nie jest formalizmem, lecz znakiem posłuszeństwa wobec samego Chrystusa, który powiedział: „To czyńcie na moją pamiątkę” (Łk 22,19). Nasze posługiwanie nabiera mocy i piękna właśnie wtedy, gdy pozostajemy wierni w rzeczach małych.

Droży Bracia i Siostry, troska o właściwą materię Eucharystii oraz o wierność słowom i gestom w liturgii jest świadectwem naszej miłości do Chrystusa i Jego Kościoła. Jak przypomnieli papież Franciszek: „*Ars celebrandi*” nie można sprowadzić do zwykłego przestrzegania regulaminu rubryk, nie można też myśleć o niej jako o fantazyjnej – czasem dziwnej – twórczości bez reguł. Obrzęd jest sam w sobie normą, a norma nigdy nie jest celem samym w sobie, lecz zawsze na usługach wyższej rzeczywistości, której chce strzec (*Desiderio Desideravi*, 48). Niech ten list stanie się zachętą do odnowienia świadomości, że w każdej Mszy Świętej uczestniczymy w działaniu samego Boga. Troszczmy się zatem o to, aby wszystko, co dotyczy sakramentu Eucharystii było zgodne z wiarą Kościoła i wyrażało naszą najwyższą cześć wobec Najświętszego Sakramentu.

Z pasterskim błogosławieństwem

✠ Krzysztof Włodarczyk
Biskup Bydgoski

Ks. Damian Pawlikowski
notariusz kurii

Bydgoszcz, dnia 16 lipca 2026 r.

Załącznik nr 1.**Wykaz komunikantów i hostii do sprawowania Eucharystii**

(stan na 29.06.2026 r.)

<https://liturgia.episkopat.pl/kkbids/wykaz-komunikantow-i-hostii>**Firmy posiadające licencję na wypiek komunikantów i hostii do sprawowania Eucharystii**

1. Klasztor Sióstr Benedyktyn w Drohiczynie n/Bugiem (ul. Benedyktyńska, 17-312 Drohiczyn n/Bugiem) – data ważności licencji nie została określona.
2. Dom Zakonny Zgromadzenia Sióstr Matki Bożej Miłosierdzia w Białej (ul. Sienkiewicza 18, 09-411 Biała) – data ważności licencji nie została określona.
3. CHARISTIA Łukasz Cieślik Spółka z o.o. w Kozach (ul. Kalinowa 10, 43-340 Kozy) – licencja ważna do 31 grudnia 2028 r.

Firma posiada także licencję na wypiek hostii i komunikantów niskoglutenowych – licencja ważna do 31 grudnia 2028 r.

4. Oplątki i komunikanty. Nakonieczni s.c. (ul. Głęboka 9, 21-050 Piaski) – data ważności licencji nie została określona.
5. Firma „Panis” Spółka Cywilna, Karol Wierzbicki. Marek Wierzbicki, ul. Familijna 2; 15-157 Białystok - data ważności licencji nie została podana.
6. Małgorzata i Daniel Dąbrowscy; Dąbrowscy Centrum Zaopatrzenia Kościoła. Dąbrowscy sp. z o.o. (ul. Żarnowska 48; 26-330 Skórkowice). Firma posiada licencję do wypieku hostii i komunikantów, także o niskiej zawartości glutenu - licencja ważna do dnia 31 grudnia 2026 roku.
7. Oplątkarnia Sióstr Pasterek - ul. Piątkowska 148; 60-650 Poznań - licencja na wypiek hostii i komunikantów, licencja udzielona na czas nieokreślony.
8. Paprocki Bogdan, Paprocka Teresa Wytwórnia Oplątków, ul. Dębowa 18, 89 – 121 Ślesin, licencja do 26 lipca 2031 r.

Załącznik nr 2.

Wykaz win do sprawowania Eucharystii (stan na 29.06.2026 r.)

<https://liturgia.episkopat.pl/kkbids/wykaz-win>

Firmy posiadające potwierdzenie Komisji ds. Kultu Bożego i Dyscypliny Sakramentów Episkopatu Polski na import i dystrybucję wina mszalnego

1. Vin-Bad Michał Kachel-Tujdowski

ul. Pionierów 48, 62-510 Konin, tel. 63 246 16 16, kom. 531 46 16 16, e-mail: biuro@vin-bad.eu, vin-bad.eu

(przedłużenie licencji do dnia 10 maja 2028 r.)

Oferowane wina mszalne:

- Grauburgunder (pinot gris) Kabinett 2011 trocken
- Weissburgunder (pinot blanc) Kabinett 2011 trocken
- Chardonnay Spätlese 2011 trocken
- Müller - Thurgau Kabinett 2014 halbtrocken
- Custos - Romagna Pignoletto DOC (Denominazione di Origine Controllata) 2024 semisecco
- Sangiovese Superiore DOC (Denominazione di Origine Controllata) 2024 secco
- Monachus - Romagna Trebbiano DOC (Denominazione di Origine Controllata) 2024 secco
- Prior - Romagna Cagnina DOC (Denominazione di Origine Controllata) 2025 dolce
- Abbas - Romagna Albana DOCG (Denominazione di Origine Controllata e Garantita) 2025 dolce
- Custos-Romagna Pignoletto DOC (Denominazione di Origine Controllata) 2025 semisecco
- Monachus-Romagna Trebbiano DOC (Denominazione di Origine Controllata) 2025 secco

2. Wydawnictwo Diecezji Tarnowskiej Biblos,

Pl. Katedralny 6, 33-100 Tarnów; www.biblos.pl; tel.: 571-261-473

Oferowane wina mszalne:

- Chardonnay DOC 2025
- Pinot-Grigio DOC 2025

3. DCA13 sp. z o.o.; al. Marcinkowskiego 1a/12d; 61-745 Poznań

Oferowane wina mszalne:

- SACRA VITIS – 2025 Spätlese – Nahe, wino słodkie (Prädikatswein – QmP)
- SACRA VITIS – 2025 Spätlese – Nahe, wino półwytrawne (Prädikatswein – QmP)
- SACRA VITIS – 2025 Spätlese – Nahe, wino wytrawne (Prädikatswein – QmP)

4. Małgorzata i Daniel Dąbrowscy

Dąbrowscy Centrum Zaopatrzenia Kościoła; Dąbrowscy sp. z o.o.; ul. Żarnowska 48, 26-330 Skórkowice, (licencja do dnia 31 grudnia 2031 roku)

email: biuro@dabrowscyczk.pl, dabrowscyczk.pl

Oferowane wino mszalne:

- Romagna Albana DOCG (Denominazione di Origine Controllata e Garantita) 2025 dolce